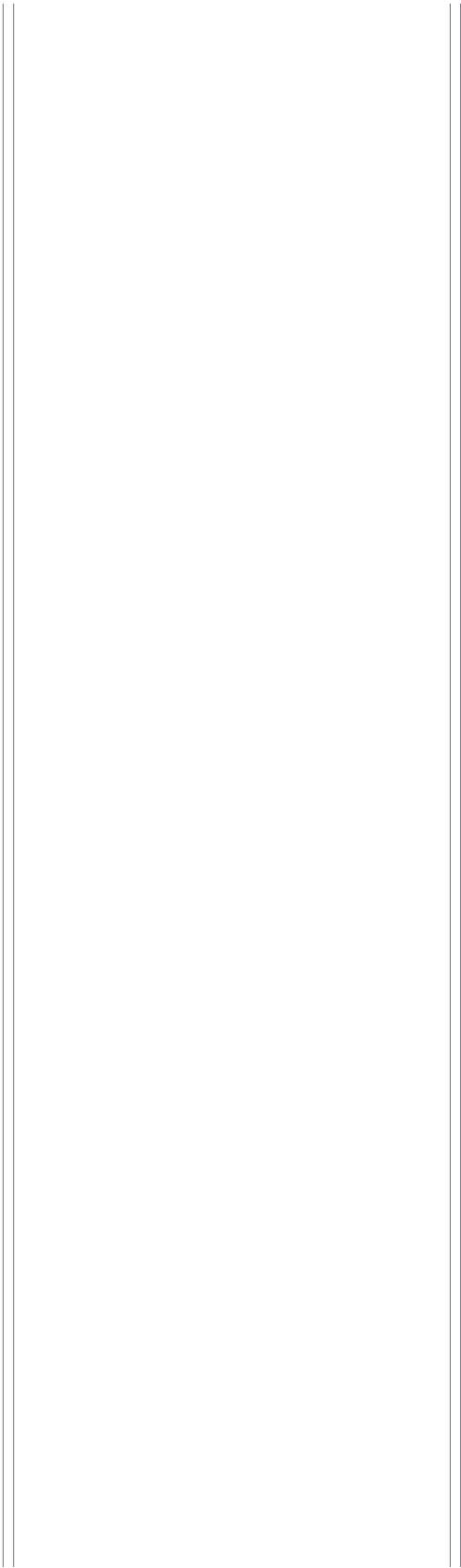

האם צה"ל מתאמן?

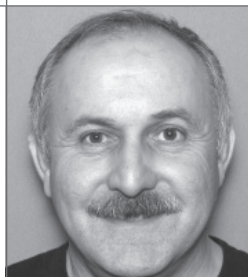
על-פי דיווחי התקשורת שב צה"ל להיקף אימונים נרחב. כותב המאמר מטיל ספק אם הוא גם מספק

מאז סיום מלחמת לבנון השנייה שבה ועולה הטענה כי תוצאותיה העגומות של המלחמה קשורות - לפחות בחלקן - להפסקת האימונים בצה"ל. "ההארה" הזו של צה"ל מעניינת במיוחד נוכח העובדה שהפסקת האימונים לא התבצעה במידה שווה בכל היחידות, דבר המוכיח כי בשנים האחרונות הייתה מודעות בצה"ל לחשיבותם. דוגמה לכך היא רמת האימונים בחילות האוויר והים שנשמרה יחסית בהשוואה למה שהיה מקובל בעבר. הנפגעים העיקריים מצמצום האימונים היו חיילי כוחות היבשה, ביניהם חוד החנית של הכוחות האלה - הגדודים.

גדודי החי"ר והשריון הפסיקו להתאמן לחלוטין, וגם תקופת ההכשרה הבסיסית צומצמה. הנימוק להפסקת האימונים היה כמובן האינתיפאדה אשר שאבה לתוכה את מרבית כוחות היבשה של הצבא. אולם מבדיקה מעמיקה יותר עולה כי מדיניות הקיצוץ באימונים לא יושמה בכל היחידות בצורה שווה. יחידות מיוחדות רבות המשיכו להתאמן כבעבר, ותרומתן למאמץ הכללי של הצבא בפעילות הביטחון השותף הייתה מזערית, לעיתים אפסית. עתה, לאחר הפקת הלקחים מהמלחמה, יצא הצבא במסע נמרץ של אימונים ושל חזרה לכשירות. העיתונות מדווחת מדי שבוע על תרגילי חטיבתי כזה או אחר שהסתיים, התקשורת האלקטרונית מציגה

**סא"ל (מיל')
ד"ר עפר דרורי**

מנהל אגף ביחידת מחשב. יוזם ועורך
של אתר הגבורה¹

כוחות צה"ל מתאמנים לאחר מלחמת לבנון השנייה | אחת הדרכים לאפשר לצבא הסדיר להתאמן יותר היא להגדיל את מחזורי הגיוס באמצעות צמצום של תופעת הפטורים. גידול הסד"כ יקל על העומס בביצוע המשימות וישחרר כוחות סדירים לאימונים

מחזיק בשטחים מספיקים לביצוע המשימות, אולם העומס המוטל על חיילי הגדודים המשרתים בשטחי יהודה ושומרון הוא עצום. העובדה שרוב החיילים אינם ישנים שינה רצופה במשך לילות רבים פוגעת ביעילות המבצעית שלהם ואף מסכנת אותם בביצוע המשימות הנדרשות מהם.

הגדלת מחזורי הגיוס באמצעות מדיניות תקיפה יותר בלשכות הגיוס וצמצום תופעת הפטורים שהביאה עד היום לשחרור של יותר מחצי מחזור גיוס בגין חוסר התאמה יביאו לגידול במספר המתגייסים ולהגדלת הכוחות הסדירים. הגידול יקל על העומס בביצוע המשימות הנדרשות ויאפשר לשחרר כוחות סדירים לביצוע אימונים נוספים בהיקף של חצי שנה בשנה.

זרם הידיעות האופטימיות בתקשורת מטעה אותנו - צה"ל אינו מתאמן בצורה מספקת. בפרפרזה על דברי בן-גוריון אומר כי חובה על כל אם עבריה בישראל לדעת כי בנה ששלחה לצבא מקבל את ההכשרה המרבית והראויה כדי שיכולתו בקרב תהיה המקצועית ביותר, כדי שתימנע פגיעה בחיי אדם וכדי שיתאפשר ביצוע המשימות בצורה טובה ומהירה.

הערה

1. כתובת האתר היא www.gvura.org

של הכוחות האלה. המשמעות היא שההכשרה ולימוד המקצוע הצבאי חייבים להתבצע בעיקר בשירות הסדיר. באימון שנמשך חודשיים בשנה לא ניתן להשיג זאת.

השאלה היא כיצד מפנים את הצבא הסדיר הקרבי ובעיקר את הגדודים לאימונים. לדעתי יש לכך שני פתרונות: הראשון, חלוקה שווה יותר של הנטל בין החיילים הקרביים שנמצאים היום בצבא. המשמעות היא לשלב בצורה אינטנסיבית יותר את חיילי היחידות המיוחדות בפעילות בט"ש. הדבר יגרום הן להעלאת רמתם המבצעית והן להפחתת העומס מחיילי הגדודים השחוקים שנמצאים בשטחים. ניתן לבצע זאת בחלק מהמקרים לא על חשבון אימון היחידות המיוחדות אלא באמצעות השוואת תנאי השירות שלהם לחיילי הגדודים, כלומר יצירת איזון רב יותר ביציאה לחופשות. בכך יושג שזמינותם של חיילי היחידות המיוחדות לצבא תהיה גם בסופי שבוע, כמקובל בגדודים, ולא כפי שהיא היום. הפתרון השני שאינו סותר את קודמו הוא הגדלת הצבא. אני בטוח כי יהיו כאלה שיביעו פליאה על כך, אולם "מזרח תיכון חדש" הוא עדיין בבחינת חלום ואינו מתיישב עם המציאות בשכם, ברמאללה או בבית ג'ייל. הציבור שאינו מכיר את פרטי האירועים שמתקיימים יום-יום ולילה-לילה בשטחים משלה את עצמו וסבור כי הכוחות שהצבא

הסתערויות על מתחמים שונים, וחיילי המילואים מרואיינים ומספרים כי רוח חדשה נושבת. אכן מתחולל שינוי, אבל השאלה הנשאלת היא האם העלייה במספר האימונים, המדווחת בהבלטה בתקשורת, אכן מבטאת את השינוי הנדרש. לעומת יום אימון אחד - שבוע שלם של אימונים מבטא אומנם עלייה של 700%, אבל המבחן לדעתי צריך להיעשות בהשוואה לתקופות שבהן התאמן הצבא וראה ביעודו המרכזי התכונות למלחמה.

לפני מלחמת יום הכיפורים נחשב צה"ל, ובצדק, לצבא שמשקיע באימונים ובהכשרה. גם אז הייתה פעילות בט"ש, אומנם אינטנסיבית פחות מפעילות הבט"ש בשטחים, אבל גם בעת ההיא השקיע הצבא כוחות גדולים בהגנה על הגבולות שנוצרו לאחר מלחמת ששת הימים: קו בר-לב בתעלה, נהר הירדן ביהודה ושומרון, רמת הגולן בצפון וגבול הלבנון שמעולם לא היה גבול שקט. בתקופה ההיא, לאחר ההכשרה הבסיסית, דאג הצבא שחייליו יתאמנו במשך חצי שנה בכל שנה. בדרך כלל הייתה נהוגה תקופת בט"ש של אחזקת קו במשך שלושה חודשים ולאחריה פרק אימון של שלושה חודשים וחוזר חלילה. בהיקף אימונים כזה של חצי שנה בשנה שמר הצבא על כשירות גבוהה וגם על הביטחון השוטף. ראוי להזכיר כי גם במלחמת יום הכיפורים הופתעה ישראל בצורה הקשה ביותר מאז קום המדינה, ואף שאת ההתקפה תיאמו

העובדה שרוב החיילים אינם ישנים שינה רצופה במשך לילות רבים פוגעת ביעילות המבצעית שלהם ואף מסכנת אותם בביצוע המשימות הנדרשות מהם

ביניהם שני צבאות ערב הגדולים באזור, מצרים וסוריה, במקצועיותו הרבה ידע צה"ל להביס את צבאות ערב ולהעביר את הלחימה לשטחם. המחיר היה כבד, אבל המשימה הושגה.

מבדיקה אקראית שערכתי עם כמה חיילי גדודים בסדיר מתברר שמאז סיום מלחמת לבנון השנייה ועד היום התאמנו מרבית הגדודים כחודשיים - שלושה, ושאר 12 החודשים הוקדשו למשימות בט"ש. זהו היקף אימונים הגדול כמעט ב-100% ממה שהיה מקובל ערב המלחמה, אבל הוא בפירוש אינו מספיק. יש לזכור שכמעט בלתי אפשרי ללמד מיומנויות חדשות את חיילי המילואים, ולכן המשימה המרכזית היא לשמור על הכושר הקיים